

U 63/2020 rd

Statsrådets skrivelse till riksdagen om kommissionens förslag till ändringsbudget nr 9 till EU:s budget för budgetåret 2020 och om kommissionens förslag till utnyttjande av Europeiska unionens solidaritetsfond (*ändringsbudget 9/2020; Europeiska unionen*)

I enlighet med 96 § 2 mom. i grundlagen översänds till riksdagen Europeiska kommissionens förslag av den 9 oktober 2020 till Europeiska unionens nionde ändringsbudget för 2020 och kommissionens förslag av samma dag till utnyttjande av Europeiska unionens solidaritetsfond för att ge stöd till Grekland, Irland, Kroatien, Polen, Portugal, Spanien, Tyskland och Ungern, samt en promemoria om förslagen.

Helsingfors den 19 november 2020

Finansminister Matti Vanhanen

Konsultativ tjänsteman Anna Hyvärinen

STATSRÅDETS SKRIVELSE TILL RIKSDAGEN OM KOMMISSIONENS FÖRSLAG TILL ÄNDRINGSBUDGET NR 9 TILL EU:S BUDGET FÖR BUDGETÅRET 2020 OCH OM KOMMISSIONENS FÖRSLAG TILL UTNYTTJANDE AV EUROPEISKA UNIONENS SOLIDARITETFOND FÖR ATT GE STÖD TILL GREKLAND, IRLAND, KROATIEN, POLEN, PORTUGAL, SPANIEN, TYSKLAND OCH UNGERN

1 Förslagets bakgrund och syfte

Den 9 oktober 2020 lade kommissionen fram ett förslag (COM(2020) 960 final) till Europaparlamentets och rådets beslut om utnyttjande av Europeiska unionens solidaritetsfond för att ge stöd till Grekland, Irland, Kroatien, Polen, Portugal, Spanien, Tyskland och Ungern, samt ett därmed sammanhängande förslag till ändringsbudget nr 9/2020 (COM(2020) 961 final). Kommissionens förslag har behandlats i EU som mycket brådskande.

2 Det huvudsakliga innehållet i kommissionens förslag

2.1 Förslag till ändringsbudget 9/2020

Förslaget till ändringsbudget nr 9 till EU:s budget 2020 handlar om ianspråktagande av medel ur Europeiska unionens solidaritetsfond. För det första anknyter ianspråktagandet av medel till reparation av skador förorsakade av naturkatastrofer, nämligen jordbävningen i Kroatien (683,7 miljoner euro) och översvämningarna i Polen (7,1 miljoner euro). För det andra anknyter ianspråktagandet av medel till ett större hot mot folkhälsan till följd av covid-19-pandemin i följande sju medlemsstater: Grekland, Irland, Kroatien, Portugal, Spanien, Tyskland och Ungern. Ianspråktagandet av medel i solidaritetsfonden på grund av covid-19-pandemin 2020 ska täcka utbetalningen av förskott till staterna ovan (sammanlagt 132,7 miljoner euro). Enligt kommissionen har den tagit emot relevanta ansökningar.

I ändringsbudget nr 9/2020 föreslås det att motsvarande anslag, både åtagandebemyndiganden och betalningsmyndiganden, ska föras in i EU:s budget för 2020. Anslagen behöver ökas till ett totalt belopp av cirka 734,6 miljoner euro efter att förskottet på cirka 89 miljoner euro som redan betalats ut till Kroatien har dragits av från det totala beloppet på ungefär 823,5 miljoner euro (skador som orsakats av jordbävningen).

I ändringsbudgeten föreslår kommissionen ändringar i följande budgetposter (beloppen i euro):

U 63/2020 rd

Användningsområde	Budgetpost	Namn	Åtaganden	Betalningar
<i>Stöd ur EU:s solidaritetsfond</i>	13 06 01	Stöd till medlemsstater i samband med en större naturkatastrof som får större konsekvenser för levnadsvillkoren, naturmiljön och ekonomin	+734 596 756	+734 596 756
SAMMANLAGT			+734 596 756	+734 596 756

På så sätt ska budgetposten 13 06 01 enligt det som beskrivs ovan ökas med cirka 734,6 miljoner euro både som åtagandebemyndiganden och betalningsbemyndiganden.

Europeiska unionens solidaritetsfond definieras i artikel 10 i förordningen om budgetramen (rådets förordning (EU, Euratom) nr 1311/2013).

I början av året innehöll solidaritetsfonden cirka 1 150,5 miljoner euro, vilket bestod av medel som överförts från 2019, 553 miljoner euro, och den tillgängliga delen för 2020, cirka 597,5 miljoner euro. Tidigare i år betalades sammanlagt cirka 279 miljoner euro ut ur solidaritetsfonden med anledning av Portugals, Spaniens, Italiens och Österrikes ansökningar. Dessa tidigare ansökningar handlade om skador som hade orsakats av naturkatastrofer. I detta skede av året uppgår det högsta tillgängliga beloppet från solidaritetsfonden till cirka 871,5 miljoner euro.

Tillgängligt belopp från solidaritetsfonden 2020	Belopp i euro
Årligt anslag 2020	597 546 284
Plus medel som förts över från 2019	+552 977 761
<i>[25 % av 2020 års anslag ska behållas till den 1 oktober 2020]</i>	<i>[149 386 571]</i>
Minus totalt belopp som ska användas med anledning av Portugals, Spaniens, Italiens och Österrikes tidigare ansökningar (EU:s tilläggsbudget nr 4/2020)	-278 993 814
Tillgängligt belopp från januari–september 2020	722 143 660
Högsta nu tillgängliga belopp	871 530 231
Totalt belopp som ska tas i anspråk med anledning av Kroatiens och Polens ansökningar samt covid-19-anknutna förskott (När förskottet på cirka 89 miljoner euro som redan betalats ut till Kroatien dras av från detta belopp, återstår cirka 734,5 miljoner euro.)	-823 548 633
Resterande belopp som är tillgängligt i EU:s solidaritetsfonden fram till 21.12.2020	47 981 598

U 63/2020 rd

Om förslaget till ändringsbudget nr 9/2020 vad gäller utnyttjande av solidaritetsfonden antas, uppgår det tillgängliga beloppet i fonden till cirka 48 miljoner euro för resten av året.

2.2 Ansökningar från Grekland, Irland, Kroatien, Polen, Portugal, Spanien, Tyskland och Ungern om ianspråktagande av medel ur solidaritetsfonden

Enligt kommissionen uppfyller ansökningarna, som dels rör naturkatastroferna, dels ett hot mot folkhälsan till följd av covid-19-pandemin, villkoren för beviljande av medel ur fonden (rådets förordning (EG) nr 2012/2002 i dess gällande ändrade lydelse). Kommissionen föreslår ianspråktagande av medel ur solidaritetsfonden för att ersätta skador i de nämnda medlemsstaterna. År 2020 betalas dock enbart förskott med anledning av ett större hot mot folkhälsan.

Kroatiens och Polens ansökningar rörande skador till följd av naturkatastroferna

Kroatiens ansökan utgår från en jordbävning som drabbade staden Zagreb och de närliggande regionerna i mars 2020. Jordbävningen har orsakat stora skador. I ansökan begär Kroatien även utbetalning av förskott ur solidaritetsfonden.

Polens ansökan rör regionala skador till följd av stormar och översvämningar i juni 2020. I ansökan begär Polen inte utbetalning av förskott ur solidaritetsfonden.

Mer specifikt utformas kommissionens förslag enligt tabellen nedan:

Naturkatastrofer – Ansökande medlemsstat	Typ av katastrof	Direkta skador (miljoner EUR)	Tillämpade tröskelvärden för regionala katastrofer* (miljoner EUR)	Tröskelvärde för större katastrof (miljoner EUR)	2,5 % av de direkta skadorna upp till tröskelvärdet (miljoner EUR)	6 % av de direkta skadorna över tröskelvärdet (EUR)	Totalt förslaget stödbelopp (EUR)	Utbetalda förskott (EUR)
KROATIEN	Större (artikel 2.2)	11 572,586	-	303,276	7 581 900	676 158 623	683 740 523	88 951 877
POLEN	Regionalt (artikel 2.3)	282,851	270,962	-	7 071 280	-	7 071 280	
TOTALT							690 811 803	

*1,5 procent av BNP eller en procent av BNP i avlägsna regioner.

Ansökningar från Grekland, Irland, Kroatien, Portugal, Spanien, Tyskland och Ungern rörande ett större hot mot folkhälsan till följd av covid-19-pandemin

De sju medlemsstaternas ansökningar utgår från ett större hot mot folkhälsan till följd av covid-19-pandemin i början av 2020. Kommissionen har angett att förskott ur solidaritetsfonden med anledning av det hot mot folkhälsan som orsakats av covid-19-pandemin endast betalas ut under 2020 till de sju medlemsstater som i sina ansökningar har begärt utbetalning av förskott.

Kommissionen har angett att den tillämpar samma beräkningsprinciper på skador till följd av ett hot mot folkhälsan och på skador som orsakats av en naturkatastrof. Om solidaritetsfonden ett visst år inte längre innehåller tillgängliga medel för att betala ut beräknade belopp enligt

U 63/2020 rd

ansökan, reduceras beloppet till de aktuella medlemsstaterna enligt pro rata-principen. Om en del av det belopp som en stat har sökt inte uppfyller kriterierna, beaktar kommissionen inte delen.

Kommissionen har även angett att sammanlagt 22 stater, nämligen 19 medlemsstater inom EU och 3 stater som ansökt om anslutning, när tidsfristen löpte ut den 24 juni 2020, hade lämnat in ansökningar om stöd ur solidaritetsfonden rörande skador som orsakats i början av 2020 till följd av ett större hot mot folkhälsan.

Mer specifikt utformas kommissionens förslag enligt tabellen nedan:

Hot mot folkhälsan – Ansökande medlemsstat	Totala offentliga direkta utgifter som utkrävs (EUR)	Totala utgifter som villkorligt godkänts av kommissionen (EUR)	Sökt tröskelvärde för större hot mot folkhälsan (miljoner EUR)	2,5 % av de direkta skadorna upp till tröskelvärdet för större hälsokriser (EUR)	6 % av de direkta skadorna över tröskelvärdet för större hot mot hälsan (EUR)	Möjligt förslaget stödbelopp (EUR)	Förskotts-betalning på 25 % till medlemsstaterna (EUR)
KROATIEN	658 771 839	652 607 470	151,638	3 790 950	30 058 168	33 849 118	8 462 280
TYSKLAND	2 079 000 000	2 079 000 000	1 792,639	44 815 975	17 181 660	61 997 635	15 499 409
GREKLAND	623 925 000	623 925 000	551,220	13 780 500	4 362 300	18 142 800	4 535 700
UNGERN	1 997 208 000	1 997 208 000	385,263	9 631 575	93 944 140	106 348 275	26 587 069
IRLAND	1 997 000 000	1 997 000 000	762,921	19 073 025	74 044 740	93 117 765	23 279 441
PORTUGAL	3 470 870 000	2 850 870 000	598,233	14 955 825	103 198 020	150 114 045	37 528 511
SPANIEN	15 750 543 061	2 168 667 388	1 792,639	44 815 975	22 561 703	67 377 678	16 844 420
TOTALT							132 736 830

3 Rättslig grund/beslutsförfarande enligt EU-rätten

Artikel 314 i EUF-fördraget. Artikel 106 A i fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen; särskilt lagstiftningsförfarande, en kvalificerad majoritet i rådet.

Rådets förordning (EG) nr 2012/2002 om inrättande av Europeiska unionens solidaritetsfond i dess gällande ändrade lydelse enligt förordning (EU) nr 462/2020 av den 30 mars 2020. Efter ansökan av en medlemsstat eller ett land med vilket det pågår förhandlingar om anslutning till unionen kan medel från solidaritetsfonden frigöras, när allvarliga återverkningar på levnadsvillkoren, folkhälsan, miljön eller ekonomin inträffar i en eller flera regioner i den berörda staten till följd av en större eller regional naturkatastrof eller ett större hot mot folkhälsan på statens territorium. Förordningen innehåller närmare bestämmelser om stödet.

Interinstitutionellt avtal av den 2 december 2013, punkt 11.

Statsrådet anser att den rättsliga grunden är lämplig och tillräcklig. I förslagen följs subsidiaritetsprincipen och proportionalitetsprincipen.

4 Konsekvenser för lagstiftningen i Finland inklusive Ålands ställning och budgeten

Förslaget till ändringsbudget påverkar inte den nationella lagstiftningen eller Ålands ställning.

I förslaget till ändringsbudget nr 9 föreslås ianspråktagande av totalt cirka 734,6 miljoner euro både som åtagandebemyndiganden och betalningsbemyndiganden.

Förslaget innebär att Finlands betalningar till EU 2020 kommer att öka med totalt cirka 11,1 miljoner euro. Ökningen kan betalas inom ramen för de tillgängliga anslagen.

5 Behandling av ärendet i EU och på nationell nivå

Kommissionens förslag till ändringsbudget nr 9/2020 och det därmed sammanhängande förslaget till utnyttjande av EU:s solidaritetsfond har delvis samband med konsekvenserna av covid-19-pandemin. Största delen av det föreslagna ianspråktagandet av medel har dock samband med naturkatastrofer, framför allt jordbävningen i Kroatien. Rådets förordning (EU, Euratom) nr 2012/2002 om inrättande av Europeiska unionens solidaritetsfond har ändrats genom förordning (EU) nr 462/2020 av den 30 mars 2020. Enligt den ändrade förordningen kan medel från solidaritetsfonden frigöras efter ansökan av en medlemsstat eller ett land med vilket det pågår förhandlingar om anslutning till unionen, när allvarliga återverkningar på levnadsvillkoren, folkhälsan, miljön eller ekonomin inträffar i en eller flera regioner i den berörda staten till följd av en större eller regional naturkatastrof eller ett större hot mot folkhälsan på statens territorium. Förordningen innehåller närmare bestämmelser om stödet.

Kommissionens förslag till ändringsbudget nr 9/2020 och det därmed sammanhängande förslaget till utnyttjande av solidaritetsfonden har behandlats i EU som mycket brådskande. Förslagen behandlades i rådets budgetkommitté. Den 21 oktober 2020 beslöt Coreper att förkorta tidsfristen på 8 veckor och inledde ett skriftligt förfarande för antagande av rådets ståndpunkt. Det skriftliga förfarandet i rådet avslutades den 23 oktober 2020.

Kommissionens förslag förutsätter även behandling i Europaparlamentet. I Europaparlamentet ansvarar budgetutskottet för beredningen av ärendet. Utifrån preliminära uppgifter ska Europaparlamentet komma med synpunkter på förslagen i sitt plenum i november.

Statsrådets föreliggande U-skrivelse har beretts i finansministeriet. Skrivelsen har behandlats i statsrådets finansutskott och vid statsrådets allmänna sammanträde.

Kommissionens förslag till ändringsbudget nr 9/2020 av den 9 oktober 2020 och det därmed sammanhängande förslaget till utnyttjande av medel ur EU:s solidaritetsfond överlämnades först som brådskande till riksdagen för behandling med en utredning som avses i 97 § i grundlagen (E 124/2020 rd). Det var fråga om ett undantagsförfarande där en E-skrivelse som avses i 97 § i grundlagen på grund av ärendets brådskande karaktär överlämnades i ett ärende (U-ärende) i enlighet med 96 § i grundlagen. E-skrivelsen behandlades och samordnades i statsrådets budget-

U 63/2020 rd

och förvaltningssektion (EU 34) genom ett skriftligt förfarande den 13–14 oktober 2020. Den 16 oktober godkände riksdagens stora utskott riksdagens ståndpunkt (StoURSk 91/2020 rd). Utskottet stödde statsrådets ståndpunkt i enlighet med specialutskottets (FiU:s) ställningstagande.

Tidsschemat för behandling av ärendet i unionen har varit mycket snävt. I praktiken har en nationell behandling genom ett sådant förfarande som avses i 96 § i grundlagen inte varit möjlig förrän kommissionens förslag de facto överlämnades till rådet för beslut. Till riksdagen överlämnas nu en U-skrivelse som kompletterar den tidigare E-skrivelsen i enlighet med 96 § i grundlagen.

6 Statsrådets ståndpunkt

Statsrådet förnyar sin ståndpunkt som lagts fram i E-skrivelsen (E 124/2020 rd) och konstaterar följande:

Statsrådet kan stödja kommissionens förslag till utnyttjande av solidaritetsfonden för att ge stöd till de ansökande staterna med anledning av naturkatastroferna och det större hotet mot folkhälsan. Statsrådet kan anta förslaget till ändringsbudget nr 9/2020.

Om innehållet förändrades i rådets behandling, skulle statsrådet på grund av de exceptionella behandlingsomständigheterna utvärdera och kunna godkänna ändringar med beaktande av Finlands intressen som helhet.